

Afdeling	: OG - Openbaar Gebied	Raadsvoorstel: DJ-795348
Naam opsteller voorstel	: Hans van Keeken H.van.Keeken@weert.nl / 0495-575278	Zaaknummer: 795340
Portefeuillehouder	: M.J. (Martijn) van den Heuvel Msc.	Agendapunt: 14

Onderwerp

Verordening op de afvoer van hemel- en grondwater.

Voorstel

De "Verordening op de afvoer van hemel- en grondwater" vast te stellen.

Inleiding

Op 3 oktober 2016 is het Gemeentelijk Rioleringsplan 2017-2021 (GRP) vastgesteld. Hierin is het beleid ten aanzien van de riolering geformuleerd. Eén van de opgaven uit het GRP is het opstellen van een verordening voor de afvoer van hemel- en grondwater.

Door de klimaatverandering neemt zowel de hoeveelheid als de intensiteit van de neerslag toe. Oftewel het gaat steeds heviger regenen. Steeds vaker treedt hierdoor wateroverlast op, zoals in juli 2013, september 2014 en juni 2016. Dit waren extreme buien met een intensiteit waar niet eerder rekening mee is gehouden bij het ontwerp en de aanleg van het huidige rioolstelsel. Daarnaast zien we ook dat steeds grotere gebieden zijn/worden verhard, waardoor meer hemelwater afstroomt naar de riolering. De capaciteitsgrenzen van het rioolstelsel worden tijdens deze piekbuien steeds vaker bereikt en op sommige plaatsen al overschreden.

Daarnaast krijgen we ook steeds meer te maken met droogteperioden. Via de riolering afvoeren van hemelwater zorgt ervoor dat het grondwater niet overal aangevuld kan worden om droogte te beperken.

Het is daarom wenselijk om hemelwater zoveel mogelijk op de plek te verwerken waar het valt. Als dit niet lukt, dient het hemelwater pas te worden afgevoerd. Vanuit de wet heeft iedereen (particulieren, bedrijven en overheden) een verantwoordelijkheid voor het hemelwater dat op eigen terrein valt. De gemeente is verantwoordelijk voor het hemelwater op openbaar gebied. Particulieren en bedrijven voor het niet openbare gebied.

Bij nieuwbouw is alles reeds middels regelgeving geregeld en wordt het hemelwater ook bij particulieren en bedrijven gescheiden. Bij bestaande bebouwde gebieden wordt zoveel mogelijk hemelwater van openbaar gebied afgekoppeld. Dit doen wij op het moment dat er op projectniveau werkzaamheden plaatsvinden. Voor niet openbare verharding zijn we afhankelijk van de medewerking van de percee-eigenaren. Oftewel afkoppelen door particulieren en bedrijven kan momenteel niet worden verplicht. Wel kan er gebruik worden gemaakt van een stimuleringsregeling om daarmee de kosten van afkoppelen (gedeeltelijk) vergoed te krijgen. Voor de bewoners staat op de website van de gemeente informatie ten aanzien van subsidie en afkoppelmogelijkheden.

Eén van de nieuwe instrumenten om uitvoering te geven aan het gemeentelijk rioolbeleid is het vaststellen van een "verordening afvoer hemelwater en grondwater", als bedoeld in artikel 10.32a van de Wet milieubeheer. Dit artikel geeft de gemeenteraad de mogelijkheid om bij verordening algemene regels te stellen met betrekking tot het op of in de bodem brengen van afvloeiend hemelwater of van grondwater binnen een door het college van Burgemeester en Wethouders aan te wijzen gebied.

De basis van onze verordening is de modelverordening van de Stichting RIONED. Een dergelijke verordening is reeds in veel gemeenten met succes toegepast. Onder andere de gemeenten 's Hertogenbosch, Peel en Maas, Son en Breugel, Echt-Susteren, Uden en Beesel.

In deze verordening is het verbod op lozen van hemelwater en grondwater (middels drainage) op de riolering geregeld. De basis voor de verordening (hoe om te gaan met hemel- en grondwater) is verankerd in het GRP. In de verordening is onderscheid gemaakt in lozing op drukriolering en op vrijval riolering. Bij drukriolering mag geen hemelwater en grondwater worden geloosd op de riolering. Deze is daar niet op gedimensioneerd. Bij vrijval riolering geldt het verbod indien het stoppen van de lozing doelmatig is. Wat we onder doelmatig verstaan is eveneens verankerd in het GRP.

De verordening bevat de spelregels voor het verbod tot lozen van hemel- en grondwater en geldt voor het gehele grondgebied van de gemeente. Dit betekent echter niet dat alle particulieren en bedrijven vanaf het in werking treden van de verordening verplicht hun hemel- en grondwaterlozingen moeten beëindigen.

Het verbod op hemel- en grondwaterlozingen volgt na het opstellen van een gebiedsaanwijzing. Dit is een apart besluit dat wordt genomen door het college van Burgemeester en Wethouders. De gebiedsaanwijzing samen met de verordening vormen het verbod op lozing van hemel- en grondwater. Een gebiedsaanwijzing kan betrekking hebben op bijvoorbeeld een herinrichting van een straat of buurt waarbij de aanwonenden mee kunnen liften. Een gebiedsaanwijzing kan ook worden opgesteld voor een buurt waar de gemeente zelf geen werkzaamheden verricht, maar waar het op basis van wateroverlast, droogte of op basis van algehele ambitie van de gemeente wenselijk is dat particulieren en bedrijven afkoppelen en hemelwater moeten infiltreren.

Beoogd effect/doel

Het duurzaam omgaan met hemel- en grondwater.

Door de duurzame omgang met hemel- en grondwater en door het afkoppelen, gaat minder vuilwater overstorten op beken en blijft het hemelwater daar waar het valt. Dit komt ten goede aan het milieu/ecologie/biodiversiteit.

Argumenten

1. Mogelijkheid tot verplichten van afkoppelen hemelwater

Het college van Burgemeester en Wethouders heeft met de verordening de mogelijkheid om locaties aan te wijzen tot het verbod op lozen van hemel- en grondwater (oftewel verplichten van afkoppelen). Dit betreft een gebiedsaanwijzing. Ongeveer de helft van het verhard oppervlak is van de overheid en de overige helft van particulieren en bedrijven. Er is dus een gedeelde verantwoordelijkheid wat betreft het verwerken en afvloeien van hemelwater. Wanneer perceeleigenaren niet of onvoldoende willen afkoppelen kan het college van Burgemeester en Wethouders, via een gebiedsaanwijzing, daarom de verplichting opleggen.

De gemeente zet al in op het stimuleren van afkoppelen door middel van de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater.

2. *Duurzaam omgaan met hemel- en grondwater*

Duurzaamheid is één van de kernwaarden van de gemeente Weert. Het is niet nodig dat schoon hemel- en grondwater wordt getransporteerd naar de zuivering om vervolgens daar gezuiverd te worden. Daarnaast krijgen we ook steeds meer te maken met droogte. De kans op langere droge perioden neemt toe. De voorkeursstrategie conform het beleid (GRP) over hemelwater is de trits vasthouden - bergen/infiltreren - afvoeren. De trits betekent vasthouden en infiltreren waar het kan en wanneer infiltreren niet mogelijk is dan het hemelwater bergen en vertraagd afvoeren via de beken. Daarmee wordt voorkomen dat hemelwater onnodig wordt verpompt.

3. *Voorkomen van schade*

Door de beperkte capaciteit van de riolering tijdens piekbuien kan overlast ontstaan en leiden tot schade in woningen en bedrijven. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de hoeveelheid hemelwater dat op de riolering wordt geloosd. Door geen hemelwater meer te lozen wordt overlast en schade zowel door een teveel als een tekort aan water (droogte) zoveel mogelijk voorkomen.

4. *Realiseren van kostenbesparingen*

In het buitengebied van de gemeente Weert ligt drukriolering voor het transport en verwerking van enkel vuilwater en heeft daardoor een beperkte capaciteit. In de praktijk blijkt er vaak ook hemelwater op het drukriool te zijn aangesloten. Te veel afvalwater wordt daardoor verpompt wat voor extra stroomkosten zorgt. Daarnaast maken de pompen meer draaiuren waardoor vaker storingen ontstaan dan normaliter kan worden verwacht. Pompen moeten daardoor eerder worden vervangen.

Kanttekeningen en risico's

1. *Kosten voor particulieren*

Afkoppelen van verhard oppervlak kost geld. De gemeente heeft hiervoor de stimuleringsregeling afkoppelen hemelwater ingesteld. Deze is voor de inwoners echter niet altijd kostendekkend.

Financiële gevolgen

Wanneer de verordening is vastgesteld dient door een gebiedsaanwijzing te worden bepaald waar de verordening van toepassing is. De gebiedsaanwijzing geschiedt op projectbasis (geplande reconstructies, herinrichtingen of rioolvervangingsprojecten) of waar het wenselijk is om hemel- en grondwater af te koppelen vanwege wateroverlast. Na de gebiedsaanwijzing dient handhaving plaats te vinden op het stoppen van de lozingen.

Er zijn geen directe financiële consequenties. Op termijn moet dit tot kostenbesparing leiden zoals bij de argumenten al is beschreven.

Uitvoering/evaluatie

Niet van toepassing.

Communicatie/participatie

Bekendmaking van het besluit en de verordening wordt gepubliceerd in het Gemeenteblad. Vanwege de juridische grondslag van de verordening wordt er daarnaast een persbericht gemaakt waarin de uitleg van de verordening voor de inwoner wordt beschreven. Op die manier informeren we de inwoners in het algemeen. Zodra de verordening ergens wordt toegepast gaan we specifiek met de bewoners van die locatie in gesprek.

Advies raadscommissie

De commissie Ruimte & Economie acht het voorstel rijp voor behandeling in de raad als bespreekstuk.

Bijlagen

Verordening op de afvoer van hemel- en grondwater (incl. toelichting).

Bijbehorend ontwerpraadsbesluit bieden wij u hierbij ter vaststelling aan.

Burgemeester en wethouders van Weert,

secretaris,	de burgemeester,
M.J.M. Meertens	A.A.M.M. Heijmans

Nummer raadsvoorstel: DJ-795348

RAADSBESLUIT

De raad van de gemeente Weert,

gezien het voorstel van burgemeester en wethouders van 20 augustus 2019

besluit:

De "Verordening op de afvoer van hemel- en grondwater" vast te stellen.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van 25 september 2019.

De griffier,	De voorzitter,
M.H.R.M. Wolfs-Corten	A.A.M.M. Heijmans